

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/24671,Uroczystosci-pogrzebowe-mjr-Jana-Piwnika-ps-Ponury.html>
2023-03-25, 22:31

Uroczystości pogrzebowe mjr. Jana Piwnika ps. Ponury

Uroczystości pogrzebowe mjr. Jana Piwnika ps. Ponury, 10–12 VI 1988, były jedną z 3 największych manifestacji patriotycznych w regionie świętokrzyskim w l. 80. XX w.

Jan Piwnik, przedwojenny oficer Policji Państwowej, uczestnik wojny obronnej 1939, oficer Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, cichociemny spadochroniarz AK, dowódca II odcinka Wydzielonej Organizacji Dywersyjnej „Wachlarz” (1942), Zgrupowań Partyzanckich AK „Ponury” na Kielecczyźnie (1943) oraz VII batalionu 77 Pułku Piechoty AK (1944), poległ 16 VI 1944 podczas ataku na niemieckie umocnienia pod Jewłaszami na Wileńszczyźnie. Spoczął na cmentarzu w Wawiórcze.

1969 rodzina i podkomendni rozpoczęli starania o sprowadzenie z ZSRR prochów Ponurego. Pomimo zgody władz radzieckich sprzeciw wyraził Zarząd Okręgu ZBoWiD w Kielcach, a nast. KW PZPR tamże. Cel osiągnięto dopiero w 1987. 17 IX 1987, w 48. rocznicę agresji ZSRR na Polskę, przywieziono urnę z prochami do Polski i złożono tymczasowo w klasztorze oo. Cystersów w Wąchocku, gdzie czekała do oficjalnych uroczystości.

Rodzina i weterani ze Środowiska Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich AK „Ponury”–„Nurt” zorganizowali powtórne uroczystości pogrzebowe w 44. rocznicę śmierci J. Piwnika. Kondukt pogrzebowy pokonał trasę ponad 200 km, odwiedzając wszystkie ważne dla zmarłego miejsca. Trumna z prochami partyzanta dotarła 10 VI 1988 do rodzinnych Janowic i Mominy; 11 VI 1988 do Nagorzyc i Michniowa spacyfikowanego 1943 za pomoc partyzantom AK. Następnie kondukt zatrzymał się na Wykusie w lasach siekierzyńskich, gdzie stacjonowały oddziały partyzanckie Ponurego. Po nocnym czuwaniu w kaplicy w Ratajach 12 VI 1988 trumnę

z prochami J. Piwnika przeniesiono z honorami do opactwa oo. Cystersów w Wąchocku.

W każdym z miejsc msza święta celebrowana przez biskupów. Na trasie konduktu pogrzebowego wszystkie miejscowości przystrojone były kwiatami oraz symbolami narodowymi i kościelnymi. Uroczystościom asystowało ponad 70 sztandarów jednostek bojowych oraz żołnierze ze wszystkich okręgów AK.

Ostatnią drogę J. Piwnika współorganizowali harcerze z nieformalnego Ruchu Harcerstwa Rzeczypospolitej, nawiązujący do historii II RP, naturalni spadkobiercy żołnierzy AK. Doskonale zorganizowana młodzież odpowiadała za służby: porządkową, ruchu drogowego, medyczną, łączność oraz oprawę liturgii. Po 1989 drużyny te utworzyły ZHR.

W uroczystościach łącznie uczestniczyło ponad 43 tys. osób z całej Polski, w samej mszy 12 VI 1988 w wąchockim klasztorze co najmniej 30 tys. osób. Koncelebrował ją metropolita wrocławski ks. kard. Henryk Gulbinowicz w asyście 7 bp. (ordynariusz kielecki ks. bp Stanisław Szymecki i jego sufragani ks. bp Jan Gurda i ks. bp Mieczysław Jaworski; ordynariusz sandomiersko-radomski ks. bp Edward Materski i jego sufragani ks. bp Marian Zimałek i ks. bp Adam Odzimek; wikariusz generalny archidiecezji warszawskiej ks. bp Zbigniew Kraszewski) oraz 3 opatów klasztorów cysterskich (o. Benedykt Matejkiewicz z Wąchocka, o. Bogumił Salwiński z Mogiły, o. Hubert Kostrzański ze Szczyrzyca).

Pogrzeb mjr. Ponurego stał się dla mieszkańców regionu świętokrzyskiego i dla wielu Polaków masową i pokojową manifestacją nastrojów społecznych u schyłku PRL. Na Wykus i do Wąchocka dotarły z całego kraju środowiska opozycji demokratycznej. Licznie reprezentowana przez struktury z całej Polski była „S” z Anną Walentynowicz na czele oraz świętokrzyskimi delegaturami, m.in. z Kielc, Ostrowca Świętokrzyskiego, Starachowic, Skarżyska-Kamiennej. Wśród tłumów widoczne były transparenty warszawskiego oddziału SW; mokotowskiego DLP i nawiązującej do etosu AK KPN (m.in. z Kielc i Obszaru II Kraków).

Marek Jedynak

[Region Świętokrzyski](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)